

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
3536-19

meddelad i Stockholm den 4 mars 2020

KLAGANDE

AA

MOTPART

Kammarkollegiet
651 80 Karlstad

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Göteborgs beslut den 13 maj 2019 i mål nr 1708-19

SAKEN

Avvisad talan

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 212573

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00
E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:30

BAKGRUND

1. Universitet och högskolor har ett ansvar för att deras studenter är försäkrade för personskada till följd av bl.a. olycksfall som inträffar i samband med utbildning i Sverige. Försäkringen tecknas genom att Universitets- och högskolerådet för läroanstalternas räkning träffar en överenskommelse med Kammarkollegiet. De närmare förutsättningarna för att få ersättning från försäkringen framgår av Kammarkollegiets försäkringsvillkor ”Personskadeförsäkring för studenter”. Kammarkollegiet handlägger ansökningar om ersättning från försäkringen och beslut i sådana ärenden får inte överklagas.
2. AA råkade ut för ett olycksfall i augusti 2017 när han studerade vid Sveriges lantbruksuniversitet. Han gjorde en skadeanmälan till Kammarkollegiet och begärde att få ersättning från personskadeförsäkringen.
3. Kammarkollegiet beslutade att betala ut viss ersättning och bifogade en överklagandehänvisning till beslutet. AA var inte nöjd med beloppets storlek utan överklagade till Förvaltningsrätten i Karlstad som avlog överklagandet.
4. AA överklagade till Kammarrätten i Göteborg som undanröjde förvaltningsrättens dom och avvisade hans överklagande av Kammarkollegiets beslut. Enligt kammarrätten var tvisten mellan AA och Kammarkollegiet av civilrättslig natur och beslutet utgjorde därmed ett s.k. partsbesked som inte kunde överklagas. Om AA inte var nöjd med ersättningsbeslutet kunde han i stället väcka talan mot staten vid allmän domstol.

YRKANDEN M.M.

5. AA yrkar att hans begäran om ersättning ska prövas av allmän förvaltningsdomstol.

6. *Kammarkollegiet* anser att beslutet kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol men motsätter sig att AA beviljas ytterligare ersättning samt anför följande. Ett beslut om ersättning från personskadeförsäkringen för studenter avser en civil rättighet enligt artikel 6.1 i den europeiska konventionen angående skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (EKMR). Beslutet kan inte överprövas av allmän domstol och måste därför kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

7. Frågan i målet är om ett beslut av Kammarkollegiet om ersättning från personskadeförsäkringen för studenter får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

Rättslig reglering m.m.

8. Enligt 1 kap. 2 § och 11 a § första stycket högskoleförordningen (1993:100) ska universitet och högskolor ansvara för att studenterna är försäkrade för personskada, bl.a. till följd av olycksfall, om skadan har inträffat i samband med utbildning i Sverige. Enligt 11 a § andra stycket ska försäkringen tecknas genom att Universitets- och högskolerådet för läroanstalternas räkning träffar en överenskommelse med Kammarkollegiet. Kravet på att teckna personskadeförsäkring gäller även Sveriges lantbruksuniversitet, se 1 kap. 1 b § förordningen (1993:221) för Sveriges lantbruksuniversitet.
9. Av 4 § 3 förordningen (1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten (handläggningsförordningen) jämförd med 4 § förordningen (1995:1300) om statliga myndigheters riskhantering följer att Kammarkollegiet handlägger ärenden som avser ersättning från personskadeförsäkringen. Enligt 15 § handläggningsförordningen får ett beslut i ett sådant ärende inte överklagas.

10. Av förarbetena (prop. 1999/2000:5 s. 5 f.) framgår att syftet med regleringen är att studenter ska omfattas av ett grundskydd mot skador som kan uppstå i den fysiska miljö som de befinner sig i under utbildningen samt att detta skydd så långt möjligt ska överensstämma med arbetstagares skydd enligt lag och kollektivavtal och det skydd som den som deltar i arbetsmarknadsutbildning har. I stället för att utvidga arbetsskadeförsäkringen – som är en del av den allmänna socialförsäkringen – har ansvaret för studenternas försäkring lagts på läroanstalterna eftersom en personskadeförsäkring anses bättre kunna anpassas till studenternas behov. Det närmare innehållet i försäkringsskyddet framgår av försäkringsvillkor som fastställs av Kammarkollegiet och underställs regeringen för godkännande.
11. Enligt artikel 6.1 i EKMR gäller en rätt för envar till domstolsprövning av civila rättigheter och skyldigheter.
12. Allmän domstol är behörig att pröva tvistemål. Enligt 10 kap. 17 § första stycket 1 rättegångsbalken är allmän domstol emellertid inte behörig att pröva en tvist som ska tas upp av annan myndighet än domstol. Bestämmelsen kan sägas innebära att allmän domstol är obehörig om det i en författning har anförtrots åt en förvaltningsmyndighet att allsidigt och slutgiltigt pröva en fråga (NJA 2017 s. 589).

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

13. Ärendet hos Kammarkollegiet handlar om AAs rätt till ersättning från personskadeförsäkringen. Prövningen av hans ersättningsanspråk baseras på försäkringsvillkor som fastställs av Kammarkollegiet. Av dessa framgår bl.a. att ersättning för personskada genom olycksfall utbetalas enligt 5 kap. skadeståndslagen (1972:207) som om skadeståndsskyldighet hade förelegat. Vidare framgår att skaderegleringen utförs av Kammarkollegiet och sker i enlighet med försäkringspraxis inom personskadeområdet.
14. Kammarkollegiet har visserligen genom föreskrifter i författning övertagit universitetets risker i ekonomiskt avseende och dess ansvar för skadereglering av

DOM

Mål nr
3536-19

uppkomna skador i vissa avseenden. Detta är dock inte detsamma som att det i författning har anförtrotts åt Kammarkollegiet att allsidigt och slutgiltigt pröva en fråga om personskadeförsäkringen för studenter (se punkt 12).

15. Kammarkollegiets beslut får inte överklagas. AA har emellertid möjlighet att efter stämning få sitt ersättningsanspråk prövat av allmän domstol. Hans rätt till domstolsprövning är därmed tillgodosedd. AAs överklagande av kammarrättens beslut ska därmed avslås.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit justitieråden Helena Jäderblom, Margit Knutsson, Svante O. Johansson, Leif Gäverth och Kristina Svahn Starrsjö.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Fredrik Vogel.